

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GAZİANTEP ŞEHİTKAMİL BELEDİYESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: İdarenin İller Bankası AŞ’de Kayıtlı Sermaye Bilgisi.....	14
Tablo 9: Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamalar.....	16
Tablo 10: Hatalı Muhasebe Kaydı Yapılan Bilgisayar Yazılımları	17
Tablo 11: Amortisman Ayrılmamış Maddi Duran Varlıklar	19
Tablo 12: Kayıtlı Değerinden Fazla Amortisman Ayrılmış Maddi Duran Varlıklar	19
Tablo 13: Bazı Gelirlere İlişkin Tahakkuk ve Tahsilat Durumu Tablosu.....	36

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirketi
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükümünde Kararname
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ
ÜFE	Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İller Bankası AŞ Sermaye Payı ile Mali Tablolardaki Tutar Arasında Uyumsuzluk Olması
2. İdare Taşınmazları İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi
3. Bilgisayar Yazılım Alımlarının Bir Kısımının Doğrudan Giderleştirilmesi
4. Maddi Duran Varlıkların Amortisman İşlemlerinde Hatalar Bulunması
5. Satışı Yapılan Taşınmazların Hatalı Muhasebeleştirilmesi
6. Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının Dönemsellik İlkesine Uygun Kullanılmaması
7. Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının Dönemsellik İlkesine Uygun Kullanılmaması
8. Hakediş Ödemelerinden Yapılan Sosyal Güvenlik Prim Borcu Kesintilerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi
9. Hakediş Ödemelerinden Yapılan Vergi Borcu Kesintilerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi
10. Taşınır Malların Mevzuatına Uygun Muhasebeleştirilmemesi Nedeniyle Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

B. Diğer Bulgular

1. İdare Tarafından Protokol ile Bir Vakfa Nakdi Kaynak Aktarımında Bulunulması
2. Avukatlık Vekalet Ücretinin Dağıtımında Hatalı Uygulamaların Bulunması
3. Bazı Gelirlerin Tahsilat Oranının Düşük Olması
4. Asansör Muayene Kuruluşunca Tahsil Edilen Periyodik Kontrol Ücreti Üzerinden İdare Payının Talep ve Tahsil Edilmemesi
5. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması
6. Büyükşehir Belediyesi Tarafından Gönderilmesi Gereken Bazı Payların Tahsil Edilmemesi

7. Kiraya Verilen Bazı İşyerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Tahsilatının Yapılmaması
8. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerine Kapatma ve İdari Para Cezası Uygulanmaması
9. İlçe Sınırları İçindeki Elektrik Trafoları İçin Dağıtım Şirketlerinden Ecrimisil Alınmaması
10. Taşınmaz Tahsisi Açısından Kamu Kurum ve Kuruluşu Niteliğinde Olmayan Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketine Taşınmaz Tahsisi Yapılması
11. İş Avanslarında Mahsup Sürelerine Uyulmaması ve Gecikme Zammı Uygulanmaması
12. Parasal Limit Dâhilindeki Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması
13. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması
14. Kiraya Verilen Duran Varlıkların Kira Gelirlerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi
15. Geçerliliği Kalmamış Teminat Mektuplarının İade Edilmemesi ve Muhasebe Çıkış Kayıtlarının Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Şehitkamil Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Şehitkamil Belediyesinin karar organı olan Şehitkamil Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere kırk beş üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Şehitkamil Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı iki birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Müdürlüğüdür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan dört başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan iki başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin yirmi dört hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	625	236
Sözleşmeli Personel	-	-
Kadrolu İşçi	309	32
Geçici İşçi	-	14
Toplam	934	282
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	2280

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu bir şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Şehitkamil Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Şehitkamil Belediyesinin 2021 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	37.225.000,00	2.733.600,00	39.958.600,00	35.315.479,17	4.643.120,83	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	5.968.000,00	-581.700,00	5.386.300,00	4.701.947,64	684.352,36	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	280.467.000,00	74.010.071,59	354.477.071,59	344.425.357,18	10.051.714,41	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	4.531.000,00	1.028.000,00	5.559.000,00	5.528.627,37	30.372,63	0,00
05	Cari Transferler	0,00	10.128.000,00	15.410.000,00	25.538.000,00	25.154.628,38	383.371,62	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	240.167.000,00	164.654.000,00	404.821.000,00	312.676.174,62	75.444.822,43	16.700.002,95
07	Sermaye Transferleri	0,00	1.011.000,00	28.246.000,00	29.257.000,00	29.249.663,40	7.336,60	0,00
08	Borç Verme	0,00	1.000,00	0,00	1.000,00	0,00	1.000,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	30.502.000,00	-30.499.971,59	2.028,41	0,00	2.028,41	0,00
Toplam		0,00	610.000.000,00	255.000.000,00	865.000.000,00	757.051.877,76	91.248.119,29	16.700.002,95

Şehitkamil Belediyesinin 2021 mali yılı bütçesi ile 610.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2021 yılı ödenek toplamı 865.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 757.051.877,76 TL bütçe gideri yapılmış, 91.248.119,29 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 16.700.002,95 TL ödenek ise 2022 yılına devretmiştir.

Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Vergi Gelirleri	141.465.000,00	166.599.463,35	1.167.390,82	165.432.072,53	116,94
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.683.000,00	12.200.243,62	254.250,70	11.945.992,92	155,48
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	625.000,00	2.408.197,21	0,00	2.408.197,21	385,31
05-Diğer Gelirler	310.718.000,00	468.130.691,46	1.050.878,89	467.079.812,57	150,32
06-Sermaye Gelirleri	404.510.000,00	373.663.577,21	0,00	373.663.577,21	92,37
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09-Red ve İadeler	-1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	865.000.000,00	1.023.002.172,85	2.472.520,41	1.020.529.652,44	117,98

Buna göre 2021 yılında net bütçe geliri %117,98 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%116,94), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%155,48), alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler (%385,31) ve diğer gelirler (%150,32) beklenenin üstünde, sermaye gelirleri (%92,37) ise beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Personel Giderleri	37.225.000,00	35.315.479,17	94,87
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.968.000,00	4.701.947,64	78,78
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	280.467.000,00	344.425.357,18	122,80
04-Faiz Giderleri	4.531.000,00	5.528.627,37	122,01
05-Cari Transferler	10.128.000,00	25.154.628,38	248,36
06-Sermaye Giderleri	240.167.000,00	312.676.174,62	130,19
07-Sermaye Transferleri	1.011.000,00	29.249.663,40	2893,14
08-Borç Verme	1.000,00	0,00	0,00
09-Yedek Ödenekler	30.502.000,00	0,00	0,00
Toplam	610.000.000,00	757.051.877,76	124,11

Buna göre 2021 yılında bütçe giderleri %124,11 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %30,19 oranında aşılmıştır. Mal ve hizmet alım giderleri (%122,80), faiz giderleri (%122,01), cari transferler (%248,36) ve sermaye transferleri (%2893,14) beklenenin üstünde gerçekleşirken, diğer giderler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2020 yılının 2019 yılına, 2021 yılının 2020 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	107.405.661,10	132.426.995,79	166.599.463,35	23,30	25,80
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.829.702,22	18.194.470,18	12.200.243,62	132,38	-32,95

Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	6.909.078,01	3.308.402,55	2.408.197,21	-52,12	-27,21
Diğer Gelirler	231.365.596,01	305.510.075,27	468.130.691,46	32,05	53,23
Sermaye Gelirleri	144.071.856,24	443.986.018,94	373.663.577,21	208,17	-15,84
Toplam	497.581.893,58	903.425.962,73	1.023.002.172,85	81,56	13,24
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.746.380,97	1.611.969,66	2.472.520,41	7,70	53,39
Net Toplam	495.835.512,61	901.813.993,07	1.020.529.652,44	81,88	13,16

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2021 yılında gelirler bir önceki yıla göre 118.715.659,37 TL (%13,16) artış göstermiştir. Bu çerçevede; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 5.994.226,56 TL (%32,95), alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirlerde 900.205,34 TL (%27,21), sermaye gelirlerinde 70.322.441,73 TL (%15,84) azalış olmasına rağmen; vergi gelirlerinde 34.172.467,56 TL (%25,80) ve diğer gelirlerde 162.620.616,19 TL (%53,23) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artışın büyük oranda devralınan belde belediyelerin gelirlerinin ve aynı şekilde merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylarının eklenmesi sonucu arttığı anlaşılmakla birlikte, gelir yönetiminde sağlanan başarı da bu artışta etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	36.047.735,24	33.511.391,96	35.315.479,17	-7,04	5,38
SGK Devlet Primi Giderleri	5.328.595,47	4.568.690,14	4.701.947,64	-14,26	2,92
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	277.563.382,25	279.020.304,64	344.425.357,18	0,52	23,44
Faiz Giderleri	28.602.323,68	13.763.692,26	5.528.627,37	-51,88	-59,83
Cari Transferler	8.562.878,55	11.148.786,40	25.154.628,38	30,20	125,63
Sermaye Giderleri	65.409.338,51	97.861.471,79	312.676.174,62	49,61	219,51
Sermaye Transferleri	520.922,56	3.451.407,09	29.249.663,40	562,56	747,47
Toplam	422.035.176,26	443.325.744,28	757.051.877,76	5,04	70,77

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2021 yılında 2020 yılına göre 313.726.133,48 TL (%70,77) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2021 yılında personel giderlerinin 1.804.087,21 TL (%5,38), sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin 133.257,50 TL (%2,92), mal ve hizmet alım giderlerinin 65.405.052,54 TL (%23,44), cari transferlerin 14.005.841,98 TL (%125,63), sermaye giderlerinin 214.814.702,83 TL (%219,51) ve sermaye transferlerinin 25.798.256,31 TL (%747,47) arttığı görülmektedir. Personel harcaması

niteliğindeki giderlerin artışı Şehitkamil Belediyesine bağlanan belde belediyelerinden gelen personel nedeniyle artan personel sayısından kaynaklanmıştır. Faiz giderlerinde 8.235.064,89 TL (%59,83) azalış olmuştur. Bütçe yönetiminde dengenin sağlanması amacıyla faiz giderleri azaltılmış ve bütçe denkliliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2021 yılı Faaliyet Gideri 459.573.929,79 TL, Faaliyet Geliri 1.085.704.270,93 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 626.130.341,14 TL olarak gerçekleşmiştir.

Şehitkamil Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Şekabel Gıda ve Ticaret A.Ş.	35.000.000,00	35.000.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Şehitkamil Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise

İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikle işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, İdare tarafından Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları ile İdarenin yönetim sorumluluğu kapsamında müdürlüklerle ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu kapsamda İdarenin iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir. Buna göre;

İdare tarafından İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve üst yöneticinin onayı ile Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

İç Kontrol Eylem Planı gerçekleştirmeleri üçer aylık dönemlerde iç kontrol bileşenlerinin (kontrol ortamı, risk değerlendirme, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim, izleme) türüne ve eylemin yapılıp yapılmadığına göre gerçekleştirme sonuçları alınarak raporlaması yapılmamaktadır.

Mali Hizmetler Müdürlüğü bünyesindeki her iş için süreç kartları, iyileştirme alanları, görev listeleri, performans göstergeleri, hassas görevlere ilişkin prosedürler tespit edilmiştir. Mali Hizmetler Müdürlüğü çalışmaları sonucunda elde edilen çıktının bir kısmı, diğer birimler ile paylaşılmıştır. Müdürlük, iç kontrol eylem planında belirtilen görevlerle ilgili öncü olma görevini yerine getirmektedir.

Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ekinde yer alan "Etik Sözleşmesi" kamu idaresi personeli tarafından imzalanmıştır.

İdare organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açıkça belirlenmiştir. İdarenin teşkilatlanması hizmetlerin tamamını kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Yetkilerin ve yetki devrinin sınırlarının belirlendiği İmza Yetkileri Yönergesi hazırlanmış ve birimlere tebliğ edilmiştir.

İdarede yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak yönetim bilgi sistemi mevcuttur.

İç kontrolün bir unsuru olan ön mali kontrol, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a göre yürütülmelidir. Yapılan incelemede Yönetmelik hükümlerinin büyük oranda uygulandığı tespit edilmiştir.

İdarede 3 iç denetçi kadrosu mevcut olup, fiilen iç denetçi görev yapmamaktadır.

İdarede, kurumsal risk yönetim çalışmaları yapılmış olup, İdare amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskler tanımlanarak risk envanteri oluşturulmuştur. Risk envanteri her yıl güncellenmekte ve aksiyon planları oluşturulmaktadır. İyi tanımlanmış iç kontrol riskleri; gelecekte ortaya çıkabilecek bir olay ya da faaliyetin, kurumun birimlerinde, faaliyet/iş süreçlerinde belirsizliğe yol açacak unsurları ifade eder. Dolayısıyla iç kontrole ilişkin risklerin, birimlerin mikro düzeydeki iş süreçlerini etkilemeleri olası olduğu için faaliyet sürecine etki edebilme potansiyelleri mevcuttur. İdare tarafından iç kontrol faaliyetlerine ilişkin kurumsal riskler ve iç kontrol riskleri belirlenmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Şehitkamil Belediyesinin 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İller Bankası AŞ Sermaye Payı ile Mali Tablolardaki Tutar Arasında Uyumsuzluk Olması

İller Bankası AŞ tarafından İdare adına kesilen sermaye payı ile 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabında kayıtlı tutar arasında uyumsuzluk bulunmaktadır.

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un "Ortaklık yapısı ve sermaye" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"(1) Bankanın ortakları il özel idareleri ve belediyelerdir.

(2) Bankanın sermayesi 9.000.000.000 (dokuz milyar) Türk Lirasıdır. Bu sermaye Cumhurbaşkanlığı kararı ile beş katına kadar artırılabilir.

(3) Sermaye tavanına ulaşıncaya kadar Bankanın ödenmiş sermayesine aşağıdaki kaynaklar eklenir:

a) 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankası tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarlar.

b) Bankanın vergi ve diğer yasal yükümlülükler düşüldükten sonraki yıllık safi kârından yüzde otuz oranında ayrılacak pay.

c) Diğer mevzuat hükümleri ile Banka sermayesine aktarılması uygun görülen paralar ile sermayeye eklenmek üzere yapılacak her türlü yardım ve bağışlar."

denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı ile ilgili "Hesabın niteliği" başlıklı 178'inci maddesinde;

"Bu hesap, kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarlar ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan tutarlar ile bu kuruluşlara ikrazen verilen ve mahsup edilen tutarların izlenmesi için kullanılır." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; belediye ve il özel idarelerinin ortağı olduğu İller Bankası AŞ'nin ödenmiş sermayesine eklenecek kaynaklar arasında, il özel

idareleri ve belediyelere dağıtılan vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarlar da yer almaktadır. Bu kesintiler il özel idareleri ve belediyelerin İller Bankası AŞ'deki sermaye paylarını ifade etmektedir. İller Bankası AŞ tarafından kesilen sermaye paylarının 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; detaylarına aşağıdaki tabloda yer verilen İller Bankası AŞ Belediye Veri ve Bilgi Bankası kayıtlarına göre İdarenin 2007 yılından itibaren birikmiş sermaye payının toplam 44.218.540,57 TL, 2021 yılı mali tablolarında 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabının 45.472.545,82 TL olduğu, İller Bankası AŞ verileri ile mali tablolar arasında 1.254.005,25 TL fark bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8: İdarenin İller Bankası AŞ'de Kayıtlı Sermaye Bilgisi

Yıllar	İller Bankası AŞ Kayıtlarına Göre Sermaye Payı (TL)
2007	1.880.749,35
2008	2.254.201,48
2009	2.677.032,40
2010	3.357.610,35
2011	1.473.612,30
2012	1.421.954,41
2013	1.689.094,73
2014	1.970.509,74
2015	2.366.570,23
2016	2.618.146,49
2017	3.174.781,19
2018	3.720.080,60
2019	3.985.717,15
2020	4.842.348,70
2021	6.786.131,45
Toplam	44.218.540,57

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; İller Bankası AŞ ile yazışmaların yapıldığı, muhasebe kayıtlarıyla ilgili hesapta gerekli düzeltmenin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Ancak, söz konusu muhasebeleştirme işleminin yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2021 yılı mali tablolarında 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabında 1.254.005,25 TL hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 2: İdare Taşınmazları İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

İdarenin bazı taşınmazları için yapılan değer artırıcı nitelikteki bakım ve onarım giderleri ilgili Tebliğ’de belirtilen limitin üstünde olmasına rağmen varlığın kayıtlı değerine eklenmemiş ve doğrudan giderleştirilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin atıf yaptığı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 27’nci maddesinde de ifade edildiği üzere; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü harcamanın, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilip amortisman hesaplamasında dikkate alınması gerekmektedir. Bunların dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım ve onarım harcamaları gider olarak kaydedilecektir.

47 Sıra Numaralı Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Tebliğ’in “*Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları*” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“(1) Amortisman ve tükenme payı süresi, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlar. Bu sürenin yıl olarak hesaplanması için “1” rakamı bu Tebliğ ekinde belirtilen, varlığın yararlanma süresine göre belirlenmiş orana bölünür. (Örnek: 1/0,20 = 5 yıl; 1/0,025 = 40 yıl)

(2) Ancak, maliyet bedeli, 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliğinin eki listede yer alan dayanıklı taşınırların her biri için 14.000 TL’yi, 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte yer alan taşınmazlar için 34.000 TL’yi aşmayan duran varlıklar ile tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranı % 100 olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle maliyet bedeli bu tutarlara kadar olan duran varlıklar, hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edilir.

(3) Hesaplarda kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan yukarıda belirtilen

limitleri aşanlar değer artırıcı harcama olarak kabul edilir...”

denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre; duran varlıklar için yapılan harcamalardan belirtilen limitleri aşanlar değer artırıcı harcama olarak kabul edilecektir. Diğer bir ifade ile mezkûr Tebliğ’de belirtilen limitin üzerindeki harcamalar değer artırıcı harcama olarak kabul edilip varlığın kayıtlı değerine eklenecek ve ilgili maddi duran varlık hesabında muhasebeleştirilecektir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; detayları aşağıdaki tabloda gösterilen, duran varlıklar için yapılan değer artırıcı nitelikteki bakım ve onarım giderlerinin Tebliğ’de belirtilen limitin üstünde olmasına rağmen varlığın kayıtlı değerine eklenmediği, söz konusu harcamaların doğrudan gider olarak muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Tablo 9: Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamalar

Değer Artırıcı İşlem	Tutarı (TL)
Nurtepe Mah. Sosyal Tesis Tadilatı Yapım İşi 1 Nolu Hakediş	154.285,00
Nurtepe Mah. Sosyal Tesis Tadilatı Yapım İşi 2 Nolu Hakediş	181.716,00
Yaprak Mah. Sosyal Tesis Tadilatı Yapım İşi 1 Nolu Hakediş	217,415,00
Yaprak Mah. Sosyal Tesis Tadilatı Yapım İşi 2 Nolu Hakediş	139.533,82
Toplam	692.949,82

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; muhasebe kayıtlarıyla ilgili hesaplarda gerekli düzeltmelerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, söz konusu muhasebeleştirme işlemlerinin yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2021 yılı mali tablolarında; 252 Binalar hesabı 692.949,82 TL eksik, 630 Giderler hesabı ise bu tutar kadar fazla bilgi içermektedir.

BULGU 3: Bilgisayar Yazılım Alımlarının Bir Kısımının Doğrudan Giderleştirilmesi

İdare tarafından satın alınan bilgisayar yazılımları 260 Haklar hesabında muhasebeleştirilmeden, 630 Giderler hesabına kaydedilerek doğrudan giderleştirilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 260 Haklar hesabı ile ilgili “Hesabın niteliği” başlıklı 210’uncu maddesinde;

“Bu hesap, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik’in “Hesabın işleyişi” başlıklı 211’inci maddesinde; bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların bir taraftan 260 Haklar hesabına borç, kesintilerin ilgili hesaba, ödenecek tutarın 103 Verilen çekler ve gönderme emirleri hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak, diğer taraftan 830 Bütçe giderleri hesabına borç, 835 Gider yansıtma hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve idarelerin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği yazılım ve benzeri nitelikteki hak ve yetkilere ilişkin harcamaların 260 Haklar hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2021 yılında satın alınan ve detaylarına aşağıdaki tabloda yer verilen toplam 54.915,00 TL tutarında 4 adet bilgisayar yazılımının 260 Haklar hesabı yerine 630 Giderler hesabında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Tablo 10: Hatalı Muhasebe Kaydı Yapılan Bilgisayar Yazılımları

Sıra No	Yazılım	Fiyatı (TL)
1	Dava, İcra Takip, İcra Programlarının Alım İşleri	17.000,00
2	Elektronik Arşiv Yönetim Sistemi Güncellenmesi İşleri	14.602,50
3	E-Hakediş 2021 Yılı Programı Güncel Sürüm Bedeli Alım İşleri	3.400,00
4	Virüs Yazılım Programı Alım İşleri	19.912,50
Toplam		54.915,00

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; muhasebe kayıtlarıyla ilgili hesaplarda gerekli düzeltmelerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, söz konusu muhasebeleştirme işlemlerinin yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2021 yılı mali tablolarında; 260 Haklar hesabında 54.915,00 TL eksik, 630 Giderler hesabında ise bu tutar kadar fazla bilgi oluşmuştur.

**BULGU 4: Maddi Duran Varlıkların Amortisman İşlemlerinde Hatalar
Bulunması**

Maddi duran varlıklardan bir kısmı için amortisman ayrılmamış, bir kısmı için ise kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubu ile ilgili "*Hesap grubuna ilişkin işlemler*" başlıklı 187'nci maddesinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 257 Birikmiş amortismanlar hesabı ile ilgili "*Hesabın niteliği*" başlıklı 202'nci maddesinde;

"Bu hesap, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılır." denilmektedir.

Ayrıca Yönetmelik'in "*Hesabın işleyişi*" başlıklı 203'üncü maddesinde; maddi duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarlarının yılsonunda 257 Birikmiş amortismanlar hesabına alacak, 630 Giderler hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Diğer yandan Yönetmelik'in "*Detaylı hesap planları*" başlıklı 46'ncı maddesi uyarınca hazırlanan Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına göre, maddi duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarlarının 257 Birikmiş amortismanlar hesabında farklı kodlarda izlenmesi gerekmektedir.

Kamu idarelerinin duran varlıklarından hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağını, buna ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının belirlenmesi amacıyla "*47 Sıra Numaralı Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Tebliğ*" yayımlanmıştır.

Tebliğ'in "*Amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar*" başlıklı 3'üncü maddesinde; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde muhasebe sistemine dâhil edilen maddi duran varlıklardan; arazi ve arsaların, yapım aşamasındaki sabit varlıkların, varlıkların elde edilmesi için verilen avans ve krediler ile tarihi yapıların, tarihi veya sanat değeri olan demirbaşların amortismanına tabi olmadığı açıklanmıştır.

Aynı Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı ayırma yöntemi" başlıklı 5'inci maddesinde;

"Duran varlıklar için amortisman ve tükenme payı ayrılmasında normal amortisman yöntemi uygulanır. Bu yöntemle göre varlıklar için amortisman ve tükenme payı, varlığın yararlanma süresine göre Ek-1'de yer alan Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları Listesinde belirlenen oranlarda her yıl eşit olarak ayrılır." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarlarının 257 Birikmiş amortismanlar hesabında farklı kodlarda izlenmesi ve 630 Giderler hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; detaylarına aşağıdaki tablolarda yer verilen maddi duran varlıklardan bir kısmı için amortisman ayrılmadığı, bir kısmı için ise kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 11: Amortisman Ayrılmamış Maddi Duran Varlıklar

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (TL)
255.07.01	Kütüphane Mobilyaları	185.179,45	0,00	185.179,45
255.07.02	Basılı Yayınlar	270.079,25	0,00	270.079,25

Tablo 12: Kayıtlı Değerinden Fazla Amortisman Ayrılmış Maddi Duran Varlıklar

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (-) (TL)
251.01.02.00	Enerji Nakil Hatları	0,00	46.742,46	46.742,46
251.01.08.00	Sulama Kanalları	0,00	20.428,87	20.428,87
251.01.09.01	Su Kuyuları	78.446,40	182.812,03	104.365,63
251.01.18.00	Şamandıra, Dolfen ve Platformlar	0,00	12.000,00	12.000,00
252.01.99	Diğer Binalar	0,00	17.790,39	17.790,39
252.01.01.02.02	İlköğretim Okulları	0,00	41.814,29	41.814,29
252.01.01.02.03	Orta Öğretim Okulları	0,00	72.879,23	72.879,23
252.01.01.02.05	Mesleki Eğitim Merkezleri	0,00	10.758,57	10.758,57
252.01.01.03.01	Sağlık Evleri	0,00	1.283,04	1.283,04

252.01.01.03.02	Sağlık Ocakları	0,00	36.132,18	36.132,18
252.01.01.04.01	Yurt ve Pansiyonlar	0,00	21.647,82	21.647,82
252.01.01.04.11	İbadet Yerleri	140.036,50	351.371,78	211.335,28
252.01.01.05.01	Spor Sahaları	0,00	220.291,92	220.291,92
252.01.01.05.03	Stadyumlar	47.790,00	92.867,40	45.077,40
252.01.01.06.01	Turizm Kompleksi	0,00	28.105,31	28.105,31
252.01.01.06.06	Kültür ve Eğlence Merkezleri	0,00	136.536,94	136.536,94
252.01.01.07.99	Diğer Binalar	2.882.025,82	3.017.491,00	135.465,18
252.01.01.09.01	Alışveriş ve İş Merkezleri	0,00	6.525,46	6.525,46
252.01.01.10.01	Hangarlar, Antrepolar, Silolar ve Depolar	0,00	97,20	97,20
253.02.02	İnşaat Makineleri ve Aletleri	381.926,77	382.056,57	129,80
255.01.02	Temsil ve Tören Demirbaşları	17.815,77	19.253,16	1.437,39
255.02.04	Haberleşme Cihazları	927.159,23	994.293,70	67.134,47
255.03.01	Büro Mobilyaları	6.872.845,38	7.057.007,86	184.162,48
255.04.01	Yemek Hazırlama Ekipmanları	6.895,89	7.367,89	472,00
255.09.03	Saha Sporlarında Kullanılan Demirbaşlar	45.084,06	45.684,06	600,00
255.10.01	Güvenlik ve Korunma Amaçlı Araçlar	2.124,80	2.644,80	520,00
255.10.03	Yangın Söndürme ve Tedbir Cihaz ve Araçları	104.562,52	104.652,52	90,00
255.99.02	Seyyar Tanklar ve Tüpler	109.132,63	116.245,92	7.113,29

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; ilgili hesaplarda gerekli düzeltmelerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, maddi duran varlıklardan bir kısmı için amortisman ayrılmaması, bir kısmı için ise kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrılması nedeniyle 2021 yılı mali tablolarında; 257 Birikmiş amortismanlar hesabı ve 630 Giderler hesabı açısından hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 5: Satış Yapılan Taşınmazların Hatalı Muhasebeleştirilmesi

İdare tarafından satışı yapılan taşınmazlar kayıtlı değer yerine satış bedelleri üzerinden muhasebe kayıtlarından çıkarılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubu ile ilgili "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinde;

“Amortisman ayrılmış olan varlıkların net değeri, kayıtlı değerden ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan tutardır. Devir ve trampa satış hükmündedir. Maddi duran varlıkların satış işlemleri sırasında; amortismanına tabi olanlarda net değeri, diğerlerinde kayıtlı değeri ile satış bedeli arasında fark olması durumunda, öncelikle oluşan olumlu veya olumsuz, ilgili varlık hesabı ve gelir veya gider hesaplarına kaydedilerek satış işlemi muhasebeleştirilir.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik’in 250 Arazi ve arsalar hesabı ile ilgili *“Hesabın işleyişi”* başlıklı 189’uncu maddesinde; satılan arazi ve arsaların, bir taraftan kayıtlı değerinin 250 Arazi ve arsalar hesabına, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu farkın 600 Gelirler hesabına alacak, satış bedelinin 100 Kasa hesabı veya 102 Banka hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz farkın 630 Giderler hesabına borç, diğer taraftan satış bedelinin 800 Bütçe gelirleri hesabına alacak, 805 Gelir yansıtma hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; satılan arazi ve arsaların kayıtlı değerinin 250 Arazi ve arsalar hesabına ve satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu farkın 600 Gelirler hesabına alacak, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasında olumsuz fark var ise 630 Giderler hesabına borç, diğer taraftan satış bedelinin 800 Bütçe gelirleri hesabına alacak, 805 Gelir yansıtma hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değer üzerinden muhasebe kayıtlarından çıkarılması gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2021 yılında 185 adet arazi ve arsa satışının yapıldığı, satılan taşınmazların satış bedelleri üzerinden muhasebe kayıtlarından çıkarıldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; 2022 yılından itibaren satışı yapılan taşınmazların satış bedelleri yerine kayıtlı değerleri üzerinden muhasebe çıkış kayıtlarının yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, satışı yapılan arazi ve arsaların yılı içinde hatalı muhasebeleştirilmesi nedeniyle 2021 yılı mali tablolarında; 250 Arazi ve arsalar hesabı ve 600 Gelirler hesabı açısından hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 6: Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının Dönemsellik İlkesine Uygun Kullanılmaması

Bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerler 226 Verilen depozito ve teminatlar hesabında muhasebeleştirilmemiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabı ile ilgili "*Hesabın niteliği*" başlıklı 95'inci maddesinde;

"Bu hesap, kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 226 Verilen depozito ve teminatlar hesabı ile ilgili "*Hesabın niteliği*" başlıklı 168'inci maddesinde;

"Verilen depozito ve teminatlar hesabı, kamu idarelerince, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabında, bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin ise 226 Verilen depozito ve teminatlar hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; bir yıldan daha uzun süreli verilen 798.279,29 TL tutarında depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabında izlendiği, 226 Verilen depozito ve teminatlar hesabında muhasebeleştirilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; 226 Verilen depozito ve teminatlar hesabında takip edilmesi gerekirken 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabına kayıt edilen tutarların 226 Verilen depozito ve teminatlar hesabına alınarak düzeltildiği ifade edilmiştir.

Ancak, söz konusu muhasebeleştirme işlemlerinin yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2021 yılı mali tablolarında; 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabında 798.279,29 TL fazla, 226 Verilen depozito ve teminatlar hesabında ise bu tutar kadar eksik bilgi oluşmuştur.

BULGU 7: Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının Dönemsellik İlkesine Uygun Kullanılmaması

Nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatlar 430 Alınan depozito ve teminatlar hesabında muhasebeleştirilmemiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 330 Alınan depozito ve teminatlar hesabı ile ilgili "*Hesabın niteliği*" başlıklı 257'nci maddesinin birinci fıkrasında;

"Bu hesap, mevzuatları gereği belirli olmayan bir vade ile, vadesiz ve/veya bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 430 Alınan depozito ve teminatlar hesabı ile ilgili "*Hesabın niteliği*" başlıklı 320'nci maddesinde;

"Bu hesap, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılır." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların 330 Alınan depozito ve teminatlar hesabında, nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatların ise 430 Alınan depozito ve teminatlar hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan 8.287.054,44 TL tutarında teminatın 330 Alınan depozito ve teminatlar hesabında izlendiği, 430 Alınan depozito ve teminatlar hesabında muhasebeleştirilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; muhasebe kayıtlarıyla ilgili hesaplarda gerekli düzeltmelerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, söz konusu muhasebeleştirme işlemlerinin yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2021 yılı mali tablolarında; 330 Alınan depozito ve teminatlar hesabında 8.287.054,44 TL fazla, 430 Alınan depozito ve teminatlar hesabında ise bu tutar kadar eksik bilgi oluşmuştur.

BULGU 8: Hakediş Ödemelerinden Yapılan Sosyal Güvenlik Prim Borcu Kesintilerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

İdare tarafından gerçekleştirilen hakediş ödemelerinde Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) idari para cezası, prim ve prime ilişkin borcu bulunan firmalardan yapılan kesintiler 361 Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabında muhasebeleştirilmemiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 361 Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabı ile ilgili "*Hesabın niteliği*" başlıklı 271'inci maddesinde;

"Bu hesap, sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine göre sosyal güvenlik kurumları adına nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "*Hesabın işleyişi*" başlıklı 273'üncü maddesinde; ilgili sosyal güvenlik kurumu geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların 361 Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabına alacak, ilgili hesaplara borç; nakden veya mahsuben tahsil edilen gelirlerinden gönderilenlerin 361 Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabına borç, 103 Verilen çekler ve gönderme emirleri hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; İdarelerce yapılacak hakediş ödemelerinde SGK'ya idari para cezası, prim ve prime ilişkin borcu bulunan firmalardan yapılan kesintilerin 361 Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; SGK'ya prim borcu bulunan firmaların hakedişlerinden yapılan 539.279,05 TL tutarında kesintinin 320 Bütçe emanetleri hesabında izlendiği, 361 Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabında muhasebeleştirilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; hakedişlerden yapılan sosyal güvenlik prim borcu kesintilerinin 361 Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabında muhasebeleştirilmesi hususuna dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, mali tabloların doğruluğu açısından hakediş ödemelerinden yapılan sosyal güvenlik prim borcu kesintilerinin 361 Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Hakediş Ödemelerinden Yapılan Vergi Borcu Kesintilerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

İdare tarafından gerçekleştirilen hakediş ödemelerinde vadesi geçmiş vergi borcu bulunan firmalardan yapılan kesintiler 333 Emanetler hesabında muhasebeleştirilmemiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320 Bütçe emanetleri hesabı ile ilgili "*Hesabın niteliği*" başlıklı 248'inci maddesinde;

"Bu hesap, mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 333 Emanetler hesabı ile ilgili "*Hesabın niteliği*" başlıklı 260'ıncı maddesinde;

"Bu hesap, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılır." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer yandan Yönetmelik'in "*Detaylı hesap planları*" başlıklı 46'ncı maddesi uyarınca hazırlanan Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında 333.09 Başka muhasebe birimleri adına yapılan kesintiler grubunda 333.09.01 Vergi borcu hesap kodu yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; İdarelerce yapılacak hakediş ödemelerinde vadesi geçmiş vergi borcu bulunan firmalardan yapılan kesintilerin 333 Emanetler hesabında 333.09.01 Vergi borcu hesap kodunda muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; vadesi geçmiş vergi borcu bulunan firmaların hakedişlerinden yapılan 1.867.234,20 TL tutarında kesintinin 320 Bütçe emanetleri hesabında izlendiği, 333 Emanetler hesabında muhasebeleştirilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; hakedişlerden yapılan vergi borcu kesintilerinin 333 Emanetler hesabında muhasebeleştirilmesi hususuna dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, mali tabloların doğruluğu açısından hakediş ödemelerinden yapılan vergi borcu kesintilerinin 333 Emanetler hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Taşınır Malların Mevzuatına Uygun Muhasebeleştirilmemesi Nedeniyle Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Taşınır Mal Yönetmeliği'nde taşınır mal kapsamında tanımlanan bazı tesisler 253.01 Tesisler grubunda muhasebeleştirilmemiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "*Tanımlar*" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (s) bendinde tesis kavramının tanımı yapılmıştır. Buna göre;

"Tesis: Bir makine veya cihazın ürettiği enerjiyi, sesi, görüntüyü ve benzerini ileten, dağıtan veya bir makine veya cihazın gördüğü işi uzağa taşıyan ya da uzaktaki verileri toplayan, kaydeden makine veya cihazlar arasındaki düzeni sağlayan, birbiriyle entegre makine ve cihazlardan oluşan, gerektiğinde başka yere taşınabilen ve kullanılamaz hale gelene kadar sanal ambar kayıtlarında takip edilen, çeşitleri ile kod numaraları Taşınır Kod Listesinin (B) bölümü 253 hesap detayında yer alan sistemleri." ifade etmektedir

39 Sıra Numaralı Taşınır Mal Kapsamındaki Tesisler ve Detay Kodlarına ilişkin Tebliğ'in "*Taşınır mal kapsamındaki tesisler*" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"(1) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin kullanımında bulunan veya edinilecek olan; bir makine veya cihazın ürettiği enerjiyi, sesi, görüntüyü vb. ileten, dağıtan veya uzaktaki verileri toplayıp kaydeden makine veya cihazlar arasındaki düzeni sağlayan, birbiriyle entegre makine ve cihazlardan oluşan, gerektiğinde başka yere taşınabilen sistemler taşınır mal kapsamında tesis olarak kabul edilecektir.

(2) Yukarıdaki tanıma uymakla birlikte binanın bütünleyici unsurlarından olan asansör, yürüyen bant ve merdivenler, merkezi ısıtma, havalandırma ve yangın söndürme sistemleri ile elektrik, gaz ve su dağıtım tesisat ve şebekeleri "taşınır mal kapsamında tesis" olarak kabul edilmez. Ayrıca, tapuda kayıtlı olsun veya olmasın; 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" eki cetvellerde taşınmaz olarak listelenen üretim tesisleri ve

imalathaneler bu Tebliğ kapsamında değildir.

(3) Taşınır mal kapsamındaki tesisler bu Tebliğle belirlenen taşınır detay kodlarına kaydedilir. Bunlar kişiler üzerine zimmetlenmez, kullanılmaz hale gelene kadar idarelerin kullandıkları envanter kayıt sistemlerinde açılacak sanal ambar kayıtlarında takip edilir.”

hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Tebliğ'in “*Taşınır mal kapsamındaki tesislerin kaydedileceği taşınır detay kodları*” başlıklı 5'inci maddesinde;

“(1) Taşınır kapsamında sayılan tesislerin kaydına mahsus olmak üzere Taşınır Mal Yönetmeliği eki “Taşınır Kod Listesi”nin “B- Dayanıklı Taşınırlar” bölümünün “253.01-Tesisler Grubu” kodu altında aşağıdaki alt detay kodlar açılmıştır.

a) 253.01.01- İletişim/Haberleşme Tesisleri: Bu koda; haberleşme amaçlı baz istasyonları ile binalarda kurulu bulunan elektronik veya mekanik telefon santralleri kaydedilebilecektir.

b) 253.01.02- Enerji Tesisleri: Bu koda; kamu binası veya yerleşkesine enerji sağlayan ve taşınır kod listesinin 253.02 kodunun alt detay kodlarına kaydedilenler dışında kalan büyük jeneratörler kaydedilecektir.

c) 253.01.03- Görüntüleme, Bilgi Toplama ve Takip Sistemleri: Bu koda; kamu binalarında kurulu bulunan kameralı güvenlik sistemleri, personel ve ziyaretçi için turnikeli-kameralı geçiş sistemleri ile balıkçı gemileri, uçak ve TIR'ların takibi için kurulan uydulu takip sistemleri ve uluslararası su yolu gemi trafiği yönetim sistemleri kaydedilecektir.

d) 253.01.99- Diğer Tesis ve Sistemler: Yukarıdaki kodlara kaydedilemeyen tesisler, bu kodun altına, gerekli görülmesi halinde alt detay kod açmak suretiyle kaydedilecektir.”

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; haberleşme amaçlı baz istasyonları ile binalarda kurulu bulunan elektronik veya mekanik telefon santrallerin, 253.01.01 İletişim/haberleşme tesisleri hesap koduna; kamu binası veya yerleşkesine enerji sağlayan ve taşınır kod listesinin 253.02 kodunun alt detay kodlarına kaydedilenler dışında kalan büyük jeneratörlerin, 253.01.02 Enerji tesisleri hesap koduna; kamu binalarında kurulu bulunan kameralı güvenlik sistemleri, personel ve ziyaretçi için turnikeli-kameralı geçiş sistemleri ile

balıkçı gemileri, uçak ve tırların takibi için kurulan uydulu takip sistemleri ve uluslararası su yolu gemi trafiği yönetim sistemlerinin, 253.01.03 Görüntüleme, bilgi toplama ve takip sistemleri hesap koduna; diğer kodlara kaydedilemeyen tesislerin ise 253.01.99 Diğer tesis ve sistemler hesap koduna kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdaredeki kameralı güvenlik sistemleri, personel ve ziyaretçi için turnikeli-kameralı geçiş sistemleri gibi tesislerin 253.01 Tesisler grubunda yer alan 253.01.03 Görüntüleme, bilgi toplama ve takip sistemleri hesap kodu yerine 255 Demirbaşlar hesabında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; muhasebe kayıtlarıyla ilgili hesaplarda gerekli düzeltmelerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, söz konusu muhasebeleştirme işlemlerinin yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2021 yılı mali tablolarında; 253 Tesis, makine ve cihazlar hesabı ve 255 Demirbaşlar hesabı açısından hatalı bilgi oluşmuştur.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İdare Tarafından Protokol ile Bir Vakfa Nakdi Kaynak Aktarımında Bulunulması

İdare ile bir vakıf arasında imzalanan protokol kapsamında vakfa nakdi kaynak aktarımı gerçekleştirilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Bütçelerden yardım yapılması*" başlıklı 29'uncu maddesinde;

"Gerçek veya tüzel kişilere kanunda veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmaz, yardımda bulunulamaz veya menfaat sağlanamaz. Ancak, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörölmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilir..." denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde;

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda

a)Mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedelli veya bedelsiz üstlenebilir veya bu kuruluşlar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir ve bu amaçla gerekli kaynak aktarımında bulunabilir. Bu takdirde iş, işin yapımını üstlenen kuruluşun tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(...)

c)Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

(...)

(Ek fıkra: 12/11/2012-6360/19 md.) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile 5253 sayılı Dernekler Kanununun 10 uncu maddesi; belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler için uygulanmaz..."

hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin (a) ve (c) fıkralarında belediyenin diğer kurum ve kuruluşlarla ortak hizmet projesi yapma şartları belirlenmiştir.

Buna göre; Kanun'un 75'inci maddesinin (a) fıkrasında mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ortak hizmet projesi gerçekleştirilmesinde belediyenin bu kuruluşlara kaynak aktarımı öngörülmektedir.

Ancak 75'inci maddenin (c) fıkrası kapsamında kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernek ve vakıflar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirilmesinde bir kaynak aktarımından bahsedilmemiştir. Bu durumda belediye, ortak hizmet projesi kapsamında kaynak aktarmaksızın harcamaları kendisi yapacak veya tarafların ortak proje kapsamında ne tür

katkılarının olacağı, bunların nasıl finanse edileceği protokolde belirtilecek ve buna göre kaynak kullanacaktır.

Diğer taraftan 2012 yılında 75'inci maddedeki yapılan değişiklikle belediyelerin proje kapsamında doğrudan dernek ve vakıflara para aktarımı yapması mevzuat çerçevesinde engellenmiştir.

İdarenin dernek ve vakıflar ile yaptığı protokollerin incelenmesi neticesinde; İdare ile bir vakıf arasında imzalanan protokol kapsamında vakfa nakdi kaynak aktarımı gerçekleştirildiği görülmüştür.

İdare ile söz konusu vakıf arasında 19.04.2018 tarihinde imzalanan protokolün “Kapsam” başlıklı 3'üncü maddesinde;

“Protokol, kurum/kuruluş tarafından Gazi Şehrimizin Yurtiçinde ve Yurtdışında daha iyi tanıtılabilmesi, yapılacak etkinliklerin amacına ulaşabilmesi ve vakıf senedinde belirtilen amaçların gerçekleştirilebilmesi için yapılacak faaliyetlerle ilgili maddi ve manevi işbirliğini kapsar.”,

“Mükellifîyetler” başlıklı 5'inci maddesinde;

“(…)

Belediye Başkanlığının Mükellifîyeti

a) Kuruluş tarafından Gazi şehrimizin Yurtiçinde ve Yurtdışında daha iyi tanıtılabilmesi amacıyla yapılacak etkinliklerde kullanılmak amacıyla 1.000.000 TL (Bir Milyon lira) nakdi yardımda bulunmak...”

düzenlemeleri yer almaktadır.

Protokolün yukarıdaki maddeleri ile diğer tüm maddeleri birlikte değerlendirildiğinde; somut bir “ortak hizmet projesi”nden ziyade belirgin olmayan, şehrin tanıtım etkinliklerini ve vakfın tüm faaliyetlerini de kapsayan bir içeriği olduğu görülmektedir. Bu durum protokolün “ortak hizmet projesi” vasfını ortadan kaldırmaktadır. Diğer taraftan yukarıda açıklanan gerekçelerle İdare tarafından vakfa “ortak hizmet projesi” kapsamında, protokolün 5'inci maddesinde ki gibi, nakit kaynak aktarımı da yapması mümkün değildir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; vakıf ile yapılan protokole istinaden nakdi yardım yapıldığı, yapılan yardımlarda “Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik”in göz önünde bulundurulduğu ve Yönetmelik’e aykırı herhangi bir işlem yapılmadığı, bulguda belirtilen çerçevede bundan sonra dernek ve vakıflar ile yapılacak ortak hizmet projelerinde hizmetlerin ve kapsamın daha somut olarak belirleneceği, İdarenin nakit kaynak aktarımı yapmadan kendi üzerine düşen sorumlulukları gerçekleştirmesine dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdare cevabında ilgili Yönetmelik’e aykırı bir işlem yapılmadığı ifade edilse de, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 75’inci maddesi (c) fıkrasında idarelerin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernek ve vakıflar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirilebileceği belirtilmiş ancak yapılan protokollere istinaden nakdi yardım yapılabileceğinden bahsedilmemiştir. Yukarıda da açıklandığı üzere, İdare ile vakıf arasında imzalanan protokolün somut bir “ortak hizmet projesi”nden ziyade belirgin olmayan, vakfın tüm faaliyetlerini kapsayan bir içeriği olduğu görülmektedir. Bu kadar geniş kapsamlı bir protokol ise “ortak hizmet projesi”nden ziyade ilgili vakfa nakdi yardım niteliği taşımaktadır.

Sonuç itibarıyla; dernek ve vakıflar ile yapılacak ortak hizmet projelerinde ve protokollerde, hizmetlerin ve kapsamın daha somut olarak belirlenmesi, İdarenin nakit kaynak aktarımı yapmadan kendi üzerine düşen sorumlulukları gerçekleştirmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Avukatlık Vekalet Ücretinin Dağıtımında Hatalı Uygulamaların Bulunması

a) Avukatlık Vekalet Ücretinin Ödenmesinde Mevzuatta Belirtilen Yönteme Uyulmaması

İdare lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekalet ücretlerinin dağıtımı mevzuatta belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yapılmamıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Avukatlık ücretinin dağıtımı” başlıklı 82’nci maddesinde;

“Belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin; avukatlara (49 uncu maddeye göre çalıştırılanlar

dâhil) ve hukuk servisinde fiilen görev yapan memurlara dağıtımı hakkında 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır.” denilmektedir.

659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin “Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler ile atıflar” başlıklı 18'inci maddesinin birinci fıkrasında;

“2/2/1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanun Hükmünde Kararnameye yapılmış sayılır.” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan yasal düzenlemelerden görüleceği üzere; 5393 sayılı Kanun'un avukatlık vekalet ücretinin dağıtımına ilişkin maddesinde, 1389 sayılı Kanun'a atıf yapılmıştır. 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler ile atıflara ilişkin maddesinde ise, 1389 sayılı Kanun'a yapılan atıfların 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye yapılmış sayılacağı ifade edilmiştir. Bu doğrultuda, avukatlık vekalet ücretinin dağıtımının 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ilgili hükümlerine göre yapılması gerekmektedir.

Anılan Kararname'nin “*Davalardaki temsilin niteliği ve vekalet ücretine hükmedilmesi ve dağıtımı*” başlıklı 14'üncü maddesinin ikinci fıkrasında;

“İdareler lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekalet ücretleri, hukuk biriminin bağlı olduğu idarenin merkez teşkilatında bir emanet hesabında toplanarak idare hukuk biriminde fiilen görev yapan personele aşağıdaki usul ve sınırlar dahilinde ödenir.

a) Vekalet ücretinin; dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı eşit olarak ödenir.

(...)

c) Yapılacak dağıtım sonunda arta kalan tutar, hukuk biriminde görev yapan ve (b) bendindeki tutarları dolduramayan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve

avukatlara ödenir. Bu dağıtım sonunda arta kalan tutar üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedilir.”

hükümleri yer almaktadır.

Kararname uyarınca, vekalet ücretlerinin dağıtımına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla “Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” yayımlanmıştır.

Yönetmelik’in “*Limit dışı vekalet ücretinin dağıtımı*” başlıklı 7’nci maddesinde;

“Bu Yönetmeliğin 5 inci ve 6 ncı maddelerine göre vekalet ücreti ödenen ve limitini dolduramayan hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara ödenecek tutarlar, mali yılı takip eden Ocak ayı sonuna kadar tahakkuka bağlanmak suretiyle hukuk biriminin bağlı olduğu merkez muhasebe birimince emanet hesabındaki limit dışı vekalet ücretinden ödenir.” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; avukatlık vekalet ücretinin %55’inin dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata, %40’ının hukuk birimindeki davayı takip etmeyen hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara eşit olarak ödenmesi, vekalet ücretlerinin ödenmesinde öncelikle yıl içerisinde tahsil edilen vekalet ücretlerinin dağıtımının yapılması, limitini dolduramayan hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara mali yılı takip eden ocak ayının sonuna kadar emanet hesabındaki limit dışı vekalet ücretinden ödeme yapılması gerekmektedir. Ayrıca %40’lık payın ödenmesinde, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartının aranması, dağıtım sonunda arta kalan tutarın üçüncü bütçe yılı sonunda gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; yıl içerisinde tahsil edilen vekalet ücretlerinin yılı geçtikten sonra hukuk biriminde fiilen görev yapan ve vekalet ücreti almaya haiz tüm personele eşit olarak üst sınırdan dağıtıldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; avukatlık vekalet ücreti dağıtımının mevzuata uygun şekilde yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla; İdare lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan yıl içerisinde tahsil edilen vekalet ücretlerinin mevzuatta belirtilen hesaplama yöntemleri ve hukuk birimindeki fiili görev süreleri dikkate alınarak yıl içerisinde

dağıtılması, limitini dolduramayan hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara mali yılı takip eden ocak ayının sonuna kadar emanet hesabındaki limit dışı vekalet ücretinden ödeme yapılması gerekmektedir.

b) Avukatlık Vekalet Ücretinin %5'lik Kısımının Bütçeye Gelir Kaydedilmemesi

İdare lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekalet ücretlerinin %5'lik kısmı bütçeye gelir kaydedilmemiştir.

659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin "*Davalardaki temsilin niteliği ve vekalet ücretine hükmedilmesi ve dağıtımı*" başlıklı 14'üncü maddesinin ikinci fıkrasında;

"İdareler lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekalet ücretleri, hukuk biriminin bağlı olduğu idarenin merkez teşkilatında bir emanet hesabında toplanarak idare hukuk biriminde fiilen görev yapan personele aşağıdaki usul ve sınırlar dahilinde ödenir.

a) Vekalet ücretinin; dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı eşit olarak ödenir.

(...)

c) Yapılacak dağıtım sonunda arta kalan tutar, hukuk biriminde görev yapan ve (b) bendindeki tutarları dolduramayan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara ödenir. Bu dağıtım sonunda arta kalan tutar üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedilir."

hükümlerine yer verilmiştir.

Söz konusu Kararname'de avukatlık vekalet ücretinin %55'inin dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata, %40'ının hukuk birimindeki davayı takip etmeyen hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara eşit olarak ödeneceği ifade edilmiş ancak geriye kalan %5'lik kısmının kullanımına ilişkin bir düzenleme getirilmemiştir. Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul

ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile birlikte vekalet ücretlerinin %5'lik kısmının kullanımına açıklık getirilmiştir.

Yönetmelik'in "*Ödenecek vekalet ücretinin limiti ve dağıtım şekli*" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi;

"Dağıtımı yapılmayan %5'lik kısım muhasebe birimince Hazineye gelir kaydedilir." şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; İdare lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekalet ücretlerinin 333 Emanetler hesabında muhasebeleştirilmesi, toplanan vekalet ücretlerinin %55'inin dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata, %40'ının hukuk birimindeki davayı takip etmeyen hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara eşit olarak ödenmesi, geriye kalan %5'lik kısmının muhasebe birimince gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 333 Emanetler hesabında vekalet ücreti olarak 2019 yılında toplanan 111.490,88 TL tutarın 5.574,54 TL'si (%5'lik kısım), 2020 yılında toplanan 79.899,91 TL tutarın 3.995,00 TL'si (%5'lik kısım) ve 2021 yılında toplanan 64.745,91 TL tutarın 3.237,30 TL'sinin (%5'lik kısım) muhasebe birimince gelir kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; avukatlık vekalet ücretinin dağıtımından geriye kalan %5'lik kısımlarının gelir kaydedildiği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla; İdare lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekalet ücretlerinin mevzuatta belirtilen usul ve esaslara uygun olarak %95'inin hukuk biriminde fiilen görev yapan personele dağıtılması geriye kalan %5'lik kısmının muhasebe birimince gelir kaydedilmesine devam edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Bazı Gelirlerin Tahsilat Oranının Düşük Olması

Tahakkuku yapılan bazı gelir kalemlerine ilişkin tahsilat oranları düşük düzeyde gerçekleşmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediye başkanının görev ve yetkileri*" başlıklı 38'inci maddesinde; belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, gelir ve alacaklarını takip ve

tahsil etmek belediye başkanının görevleri arasında sayılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesinde; gelirlerin ve alacakların tahsili muhasebe hizmetinin bir parçası olarak görülmüş ve muhasebe yetkilisinin bu hizmetlerin yapılmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir. Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinin (e) bendinde ise; ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında düzenlenmiştir.

İdarenin 2021 yılı gelir tahakkuk ve tahsilat oranlarının incelenmesi neticesinde; ayrıntısı aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, bazı gelir kalemlerinin tahsilat oranlarının düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 13: Bazı Gelirlere İlişkin Tahakkuk ve Tahsilat Durumu Tablosu

Gelirin Türü	Devreden Gelir Tahakkuku (TL)	2021 Yılı Tahakkuku (TL)	Toplam Tahakkuk (TL)	2021 Yılı Net Tahsilatı (TL)	Tahsilat Oranı (%)
Bina Vergisi	59.283.349,73	80.088.731,52	139.372.081,25	72.523.067,05	52,04
Arsa Vergisi	10.918.852,20	16.360.624,14	27.279.476,34	15.602.812,56	57,20
Arazi Vergisi	2.247.122,91	943.033,81	3.190.156,72	1.087.777,96	34,10
İlan Reklam Vergisi	1.260.733,99	53.755,12	1.314.489,11	110.820,79	8,43
Biletle Girilmeyen Yerlere Ait Eğlence Vergisi	155.948,68	-13.630,04	142.318,64	4.772,10	3,35
İşyerlerine Ait Çevre Temizlik Vergisi	7.045.722,80	4.422.507,11	11.468.229,91	3.646.906,80	31,80

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; gelirlerin tahsilat oranının artırılmasına ilişkin gerekli çalışmaların yapılmaya başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla; İdarenin bazı gelirlerinde tahsilat oranının düşük gerçekleşmesi, takip ve tahsil hususunda yeterli özenin gösterilmesini ve yukarıdaki mevzuat hükümlerine uygun hareket edilmesini gerektirmektedir.

BULGU 4: Asansör Muayene Kuruluşunca Tahsil Edilen Periyodik Kontrol Ücreti Üzerinden İdare Payının Talep ve Tahsil Edilmemesi

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanında faaliyet gösteren A tipi asansör muayene

kuruluşu tarafından tahsil edilen periyodik kontrol ücreti üzerinden İdarece pay talep edilmediğinden söz konusu payın takip ve tahsilatı yapılmamıştır.

İlçe sınırları içerisindeki hizmete sunulan asansörlerin tescil ve periyodik kontrolleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyelerin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (s) bendinde yer alan, "Belediye sınırları içerisinde, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izni hangi idare tarafından verilmiş olursa olsun, hizmete sunulacak olan asansörlerin tescilini yapmak, ilgili teknik mevzuat çerçevesinde yıllık periyodik kontrollerini yapmak ya da yetkilendirilmiş muayene kuruluşları aracılığıyla yaptırmak, gerekli hâllerde asansörleri hizmet dışı bırakmak." hükmü gereğince belediyelerin sorumluluğundadır.

Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği'nin "Periyodik kontrol ücretinin belirlenmesi" başlıklı 10'uncu maddesinin (3) numaralı fıkrasında;

"Periyodik kontrol ücreti, ilgili idare karar organı tarafından belirlenen fiyatın ilgili idare payı ile birlikte KDV hariç toplamına eşittir.",

"Periyodik kontrol ücretinin tahsili" başlıklı 23'üncü maddesinde;

"(1) Periyodik kontrol ücreti, bina sorumlusundan KDV dahil olarak A tipi muayene kuruluşunca tahsil edilir."

(2) Tescil öncesi ilk periyodik kontrol ücreti ise asansör yaptıracısından periyodik kontrol ücretinin üç katı olacak şekilde KDV dahil olarak A tipi muayene kuruluşunca tahsil edilir."

(3) İlgili idare tarafından talep edilmesi ve protokolde belirtilmesi durumunda EK-1'de yer alan taban ve tavan fiyat aralığında ilgili idarece belirlenen fiyatın azami % 10'unu protokol yapılan ilgili idareye A tipi muayene kuruluşunca aktarılır."

denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; periyodik kontrol ücreti, ilgili idare karar organı tarafından belirlenen fiyatın ilgili idare payı ile birlikte KDV hariç toplamına eşit olup İdarece pay talep edilmesi ve protokolde belirtilmesi halinde, asansör muayene kuruluşu tarafından tahsil edilen periyodik kontrol ücretinin %10'una kadar pay Belediyeye aktarılacaktır.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; İdarenin yetki ve sorumluluk alanında

faaliyet gösteren A tipi asansör muayene kuruluşu tarafından tahsil edilen periyodik kontrol ücreti üzerinden herhangi bir pay talebinin yapılmadığı ve A tipi muayene kuruluşu ile yapılan protokolde de bir düzenlemenin yer almadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; A tipi muayene kuruluşu ile yapılan protokolün bitmesini müteakip yeni yapılacak protokolde ilgili payın da alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla; asansör periyodik kontrol ücreti payının tahsili için talepte bulunulmaması ve protokole bu doğrultuda hüküm konulmaması nedenleriyle, İdare gelir kaybına uğradığından, her ne kadar, mevzuatında “İlgili idare tarafından talep edilmesi halinde” denilse de; periyodik kontrol ücretine idare payının da dahil olması nedeniyle, “talep edilmesi halinde” icazetinin kamu yararına kullanılması ve söz konusu payın talep edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun “Tanımlar ve Kısaltmalar” başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında; “Geçiş Hakkı”, “Geçiş Hakkı Sağlayıcısı” ve “İşletmeci” tanımlamaları yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasında “Geçiş hakkının kapsamı” belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de “Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik” yayımlanmıştır.

Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait

ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre belediyeler tarafından tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi ve bu ücretlerin geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine Belediye gelir tarifesinde yer verilmediği dolayısıyla söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedellerinin tahsilatının yapılabilmesi için gerekli çalışmalara başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla; yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, Belediye tarafından 2021 yılı içerisinde altyapı geçiş hakkı bedeli olarak herhangi bir tahakkuk ve tahsilatın yapılmaması Belediyenin önemli bir gelirden mahrum kalmasına yol açmaktadır. Bu nedenle söz konusu gelirlere yönelik gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 6: Büyükşehir Belediyesi Tarafından Gönderilmesi Gereken Bazı Payların Tahsil Edilmemesi

a) Parkomat Alanlarının İşletilmesinden Elde Edilen Gelirlerden İlgili Payın Tahsil Edilmemesi

Büyükşehir Belediyesinin muhtelif sokak, cadde ve bulvarlardaki parkomat uygulama alanlarının işletilmesi suretiyle elde ettiği otopark gelirlerinden ilgili pay tahsil edilmemiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "*Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları*" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde;

“Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettiirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.” denilmektedir.

Aynı Kanun’un “Büyükşehir belediyesinin gelirleri” başlıklı 23’üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde;

“7 nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50’sinden sonra kalacak %50’si.” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; büyükşehir belediyeleri tarafından durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerinin işletilmesi, işlettilmesi veya kiraya verilmesi suretiyle elde edilen otopark gelirlerinden %50’sinin ilçe belediyelerine nüfusları oranında aktarılması gerekmektedir.

İdarenin gelir işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin muhtelif sokak, cadde ve bulvarlardaki parkomat uygulama alanlarının işletilmesi suretiyle elde ettiği otopark gelirlerinden 1.218.076,91 TL tutarında payın İdare tarafından tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; parkomat paylarının tahsilatının gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla; İdare tarafından gelirlerin toplanması sorumluluğu kapsamında, otopark gelirlerinden ilgili payın Büyükşehir Belediyesinden talep ve tahsiline devam edilmesi gerekmektedir.

b) Müze Giriş Ücretlerinden İlgili Payın Tahsil Edilmemesi

Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde işletilen müzelerin giriş ücretlerinden ilgili pay tahsil edilmemiştir

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay" başlıklı mükerrer 97'nci maddesinin (a) fıkrasında;

"Cumhurbaşkanlığına bağlı milli saraylar hariç belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzelkişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin % 5'i belediye payı olarak ayrılır.

Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer (27.6.1984 gün ve 3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirde Büyükşehir Belediyelerine) belediyesine ödenmesi mecburidir.

Büyük Şehir Belediyelerince tahsil edilen payın yüzde 75'i Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılır."

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; Cumhurbaşkanlığına bağlı milli saraylar hariç olmak üzere belediye ve mücavir alan sınırları içindeki gerçek ve tüzel kişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin %5'inin belediye payı olarak ayrılması, ayrılan bu payın müzenin bulunduğu büyükşehir belediyesine ödenmesi ve büyükşehir belediyelerince tahsil edilen bu payın %75'inin nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılması gerekmektedir.

İdarenin gelir işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Gaziantep Büyükşehir Belediyesine gönderilen müze giriş ücretlerinden 205.499,29 TL tutarında payın İdare tarafından tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; müze giriş ücreti payları tahsilatının gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla; İdare tarafından gelirlerin toplanması sorumluluğu kapsamında, müze giriş ücretlerinden ilgili payın Büyükşehir Belediyesinden talep ve tahsiline devam edilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Kiraya Verilen Bazı İşyerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Tahsilatının Yapılmaması

İdare tarafından kiraya verilen bazı işyerleri için çevre temizlik vergisinin tahakkuk ve tahsil işlemleri gerçekleştirilmemiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde;

"Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir.

(...)

Verginin mükellefi, binaları kullananlardır. Mükellefiyet binanın kullanımı ile başlar.

(...)

İş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi, belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılır. Tahakkuk eden vergi, bir defaya mahsus olmak üzere, belediyelerin ilan mahallerinde bir ay süreyle topluca ilan edilir. İş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu vergi, her yıl, emlak vergisinin taksit sürelerinde ödenir.

(...)"

denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; büyükşehirlerde konutların çevre temizlik vergileri su tüketim miktarlarına göre belirlenmekte ve su faturaları ile birlikte tahsil edilmektedir. İşyerlerine ait çevre temizlik vergisi ise ilgili ilçe belediyelerince tahsil edilmektedir. Binaları kullananlar çevre temizlik vergisinin mükellefidir ve mükellefiyet binanın kullanımı ile başlamaktadır.

İdarenin gelir işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdare tarafından kiraya verilen ve çevre temizlik vergisi tahakkuk ettirilmesi gereken 22 işyerinden 7 adedi için tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; kiraya verilen işyerlerinden çevre temizlik vergisi tahakkuku bulunmayanların tahakkuklarının yapıldığı ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdare cevabında söz konusu tahakkukların yapıldığı ifade edilse de, kanıtlayıcı herhangi bir belge gönderilmemiştir.

Sonuç itibarıyla; İdare tarafından gelirlerin toplanması sorumluluğu kapsamında, işyeri niteliğinde olan işletmelerden çevre temizlik vergisinin tahakkuk ve tahsilatının gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerine Kapatma ve İdari Para Cezası Uygulanmaması

İdare tarafından kiraya verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerlerine kapatma ve idari para cezası uygulanmamıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.

(...)"

denilmektedir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Emre aykırı davranış" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasında;

"Yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası idari para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunduğu tespit edilen işyerlerine kapatma ve idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdare tarafından kiraya verilmiş olup işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerlerine kapatma ve idari para cezası uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren işletmelere tutanak tanzim edildiği, önce belediyeye davet edildiği akabinde başvuru yapmayan işletmelere encümen kararı çıkarılarak idari para cezası ve men kararlarının uygulanmakta olduğu, bu işlemlere devam edileceği ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdare cevabında idari para cezası ve men kararlarının uygulanmakta olduğu ifade edilse de, bulguya konu edilen ve idari yaptırım uygulanması gereken işyerlerine kesilen cezalara ilişkin herhangi bir belge gönderilmemiştir.

Sonuç itibarıyla; işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerlerine yasal düzenlemelerde hüküm altına alınan kapatma ve idari para cezasının uygulanması gerekmektedir.

BULGU 9: İlçe Sınırları İçindeki Elektrik Trafoları İçin Dağıtım Şirketlerinden Ecrimisil Alınmaması

İdarenin hüküm ve tasarrufu altında olan muhtelif yerlerdeki elektrik trafoları için ilgili dağıtım şirketlerinden ecrimisil alınmamaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları*" başlıklı 15'inci maddesi ek fıkrasında; "*...2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.*" denilmektedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "*Ecrimisil ve tahliye*" başlıklı 75'inci maddesinde; "*Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları, özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, füzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve füzuli şagilin kusuru aranmaz.*" hükmü bulunmaktadır.

İlçe sınırları içinde yapılan incelemeler neticesinde; muhtelif adreslerde toplamda 507 metrekarelik alanı kaplayan 3 adet trafo bulunduğu ve bu yapılar için bugüne kadar herhangi bir ecrimisil tespit ve tahsilatı yapılmadığı görülmüştür.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; elektrik trafoları için dağıtım şirketlerinden ecrimisil alınması amacıyla Belediye Encümeninin karar aldığı ve gerekli işlemlerin başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre ilgili trafolar için 2886 sayılı Kanun'da düzenlenen esaslar dahilinde ecrimisil tespit ve tahsili gerekmektedir.

BULGU 10: Taşınmaz Tahsisi Açısından Kamu Kurum ve Kuruluşu Niteliğinde Olmayan Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketine Taşınmaz Tahsisi Yapılması

İdare tarafından kamu şirketi olan Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ (TEDAŞ)'ye trafo inşası sebebiyle tahsis edilen muhtelif taşınmazlar, özel şirket olan Toroslar Elektrik Dağıtım AŞ tarafından elektrik dağıtımı için kullanılmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Taşınmaz tahsisi*" başlıklı 47'nci maddesinde; kamu idarelerinin, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilecekleri ifade edilmiş ve aynı maddenin son fıkrasındaki "*Kanunlardaki özel hükümler saklıdır.*" hükmü ile de kendi mevzuatında taşınmaz tahsisi ile ilgili hüküm bulunan kamu idarelerinin ilgili mevzuatına göre taşınmaz tahsisi yapabilmelerine olanak sağlanmıştır.

5018 sayılı Kanun'un 47'nci maddesine dayanılarak hazırlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesine göre kamu idaresi; tahsis açısından, Yönetmelik ekindeki idareler ile kendilerine tahsis yapılması açısından köy tüzel kişiliklerini; devir açısından, Yönetmelik ekindeki idarelerden, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç, diğer idareleri şeklinde tanımlanmıştır. Dolayısıyla mevzuata uygun bir tahsis işleminden söz edilebilmesi için gerek taşınmazı tahsis edecek olan idarenin gerekse kendisine taşınmaz tahsis edilecek kuruluşun Yönetmelik'te ifade edilen kamu idaresi kapsamında olması gerekmektedir. Kamu şirketleri ise, Yönetmelik ekinde yer almamaktadır.

Mahalli idarelerde taşınmaz tahsisi 5393 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Kanun'un "*Diğer kuruluşlarla ilişkiler*" başlıklı 75'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; belediyelerin, görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda, kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği ifade edilmiştir.

Diğer yandan, 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 6446 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesine dayanılarak hazırlanan "Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Yürütülen Taşınmaz Temini İşlemleri Hakkında Yönetmelik" in "*Kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların devri*" başlıklı 22'nci maddesinde;

"(1) Önlisansa/lisansa dayalı faaliyete konu tesisler için kamu tüzel kişisi adına kayıtlı taşınmazın mülkiyetine, yüksekliğine veya derinliğine ihtiyaç duyulması halinde Kurumdan taşınmazın mülkiyetinin/irtifak hakkının devri talebinde bulunulur. Devir talebi Kurum tarafından değerlendirilir, uygun görülmesi halinde Kurul tarafından taşınmaz hakkında Kanununun 30 uncu maddesinin uygulanmasına karar verilir.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki taşınmazın bedeli, Kıymet Takdir Komisyonu tarafından, 17 nci madde ve devamında belirtilen hükümler esas alınarak belirlenir. Belirlenen bedel, taşınmaz maliki kamu tüzel kişisine yazılı olarak bildirilir. Kamu tüzel kişisi, taşınmazın ve/veya irtifak hakkının tapuda Hazine adına tescilini ve takdir edilen bedele ilişkin görüşünü altmış gün içinde Kuruma bildirir.

(3) Mülkiyet ve/veya irtifak hakkının devrine muvafakat edilen taşınmazın bedeli ilgili önlisans/lisans sahibi özel hukuk tüzel kişisi tarafından kamu tüzel kişisi hesabına yatırılır.

(...)"

Düzenlemesi yapılmıştır.

Ayrıca, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yayımlanan taşınmaz teminine yönelik ilgili mevzuat hükümlerine dayanılarak hazırlanan Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ Genel Müdürlüğü Taşınmaz Teminine İlişkin Usul ve Esaslar'ın 4'üncü maddesinde;

Devir, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu kapsamında Hazine dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların temini şeklinde tanımlanmıştır. Mezkûr Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde de Hazineye ait taşınmazlar dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların devir işlemine esas süreçler düzenlenmiştir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin mülkiyetinde bulunan muhtelif taşınmazlarını trafo inşası sebebiyle TEDAŞ'a tahsis ettiği ve bu taşınmazların Toroslar Elektrik Dağıtım AŞ tarafından elektrik dağıtımı için kullanıldığı tespit edilmiştir.

TEDAŞ, 02.04.2004 tarih ve 2004/22 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Dağıtım bölgeleri yeniden belirlenerek, Türkiye 21 dağıtım bölgesine ayrılmış ve 2013 yılı itibarıyla şirketlerle TEDAŞ arasındaki hisse devri sözleşmeleri tamamlanmıştır. Kısaca elektrik dağıtım hizmeti özelleştirilerek özel firmalar tarafından sağlanmaya başlanmıştır. Böylece TEDAŞ'ın elektrik dağıtım sektöründeki hizmet görevi sona ermiş ve TEDAŞ, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun Geçici 6'ncı maddesi hükümleri, Aydınlatma Yönetmeliği ve Aydınlatma Tebliği hükümlerine göre genel aydınlatma giderlerinin ödenmesine aracılık eden ve denetimlerini yapan bir kamu şirketi olarak faaliyetlerini sürdürmüştür.

Dolayısıyla kamu şirketi olan TEDAŞ'ın bir kamu kuruluşu olarak değerlendirilerek taşınmaz tahsis edilmesi mevzuata uygun değildir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; taşınmaz tahsislerinin dağıtım şirketine değil kamu kuruluşu olan TEDAŞ adına yapıldığı, işlemlerin bu yönde tesis edildiği ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdare cevabında tahsislerin TEDAŞ adına yapıldığı ifade edilse de, kamu şirketi olan TEDAŞ'ın bir kamu kuruluşu olarak değerlendirilip taşınmazları fiilen kullanan Toroslar Elektrik Dağıtım AŞ'nin yerine tahsisin TEDAŞ adına yapılması, söz konusu uygulamayı 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun hale getirmemektedir. Zira yukarıda da ifade edildiği üzere elektrik dağıtım hizmetleri artık özel şirketler tarafından yerine getirilmektedir.

Netice olarak, TEDAŞ tahsis yapılabilecek kamu kurum ve kuruluşu olmadığından adı geçen şirkete yapılan taşınmaz tahsisi mevzuata aykırıdır. Bu itibarla, söz konusu iş ve işlemlerin Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Yürütülen Taşınmaz Temini

İşlemleri Hakkında Yönetmelik, Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ Genel Müdürlüğü Taşınmaz Teminine İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: İş Avanslarında Mahsup Sürelerine Uyulmaması ve Gecikme Zammı Uygulanmaması

Mutemetlere verilen avanslardan bir kısmı mahsup süresi içerisinde kapatılmamış ve süresinde kapatılmayan avanslar için gecikme zammı uygulanmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ön ödeme" başlıklı 35'inci maddesinde;

"Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir. Verilecek avansın üst sınırları merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir.

(...)

Her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlüdür. Süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(...)"

denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 160 İş avans ve kredileri hesabı ile ilgili "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 125'inci maddesinde; mutemetlere verilen avansların bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen iş avansı olduğu; mutemetlerin aldığı avanstaki harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri avansın verildiği tarihten itibaren en çok bir ay içinde vermek ve artan parayı iade etmekle yükümlü olduğu ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; mutemetlerin aldığı avanstaki harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri avansın verildiği tarihten itibaren en çok bir ay içinde muhasebe yetkilisine vermesi ve avanstaki artan tutarı iade etmesi, süresinde mahsup edilmeyen avanslar için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca gecikme zammı uygulanması gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; mutemetlere verilen avanslardan bir kısmının mahsup süresi içerisinde kapatılmadığı ve süresinde kapatılmayan avanslar için gecikme zammı uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; iş avanslarının mahsup süreleri içinde kapatılmasına dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla; mutemetlere verilen avanstaki harcanan tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgelerin avansın verildiği tarihten itibaren en çok bir ay içinde muhasebe yetkilisine verilmesi ve artan paranın iade edilmesi, süresinde mahsup edilmeyen avanslar için gecikme zammı uygulanması gerekmektedir.

BULGU 12: Parasal Limit Dâhilindeki Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması

İdare tarafından parasal limit dâhilinde doğrudan temin usulüyle yapılan alımlarda yasaklılık teyidi yapılmamaktadır.

4964 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'la 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinde yapılan değişiklik sonrası doğrudan temin usulü bir ihale usulü olmaktan çıkarılmış ve bir alım yöntemi olmuştur. Doğrudan temin usulüyle yapılan alımlarda yasaklılık teyidi yapılması istisna dışında zorunlu değildir. Söz konusu istisna, parasal limit dâhilindeki doğrudan temin alımlarında yasaklılık teyidinin yapılması gerektiği hususundadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "*Teyit işlemleri*" başlıklı 30.5'inci maddesinin 30.5.4'üncü bendinde; 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit ettirilmeyeceği, ancak anılan Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmamasının gerektiği ifade edilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi sonucunda; 2021 yılında parasal limit dâhilinde doğrudan temin usulüyle gerçekleştirilen alımlarda gerçek veya tüzel kişiler için yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; parasal limit dâhilinde

doğrudan temin alımlarında yasaklılık teyidinin yapılmaya başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla; 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin yasaklı olup olmadığının kontrolü gerekmektedir.

BULGU 13: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Belediyede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "*Çalışma şartları ve dinlenme hakkı*" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda

olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2021 yılında 555 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede; Belediyede görev alan kadrolu 32 işçinin toplam 1743 gün kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygun olarak kullandırılmasını sağlamak amacıyla izin planlaması yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla; belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Belediyede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 14: Kiraya Verilen Duran Varlıkların Kira Gelirlerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

İdare tarafından kiraya verilen taşınmazlara ilişkin kira gelirleri; 993 Maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabı ile 999 Diğer nazım hesaplar karşılığı hesabında muhasebeleştirilmemiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Detaylı hesap planları*" başlıklı 46'ncı maddesi uyarınca hazırlanan Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına, kiraya verilen taşınmazların kira gelirlerinin takibine yönelik olarak 993 Maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabı eklenmiş ancak hesaba ve işleyişine ilişkin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde hüküm düzenlenmemiştir. Bu durumda Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı açıktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "*993 Maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabı*" başlıklı 306/U maddesinde;

"Bu hesap, kamu idarelerine ait maddi duran varlıklardan kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlere ilişkin olarak sözleşmelerinde yer alan kira ve irtifak hakkı gelirlerinin izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "*999 Diğer nazım hesaplar karşılığı hesabı*" başlıklı 306/V maddesinde;

"Bu hesaba, bu hesap grubunda yer alan hesaplara yazılan tutarlar karşılık olarak kaydedilir." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; kiraya verilen taşınmazlara ilişkin kira gelirlerinin 993 Maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabı ile 999 Diğer nazım hesaplar karşılığı hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdare tarafından kiraya verilen taşınmazlara ilişkin kira gelirlerinin yukarıda açıklanan muhasebe hesaplarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; muhasebe kayıtlarıyla ilgili hesaplarda gerekli düzeltmelerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, İdare tarafından kiraya verilen taşınmazlara ilişkin kira gelirlerinin muhasebenin bilgi verme ve izleme fonksiyonunu yerine getiren nazım hesaplarda yılı içinde muhasebeleştirilmemesi nedeniyle 2021 yılı Bilanço dipnotları açısından hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 15: Geçerliliği Kalmamış Teminat Mektuplarının İade Edilmemesi ve Muhasebe Çıkış Kayıtlarının Yapılmaması

Teminat ve depozito olarak teslim alınan teminat mektuplarından geçerliliği kalmamış olanlar ilgililerine iade edilmemiş ve muhasebe çıkış kayıtları yapılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 910 Alınan teminat mektupları hesabı ile ilgili “*Hesabın niteliği*” başlıklı 434'üncü maddesinde;

“Bu hesap, muhasebe birimlerine teminat ve depozito olarak teslim edilen teminat ve garanti mektupları ile şahsi ve garantiye ilişkin belgeler ve bunlardan ilgililerine geri verilenler veya paraya çevrilenlerin izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in “*Hesaba ilişkin işlemler*” başlıklı 435'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde;

“...Teminat olarak alınan değerlerin muhasebe biriminde gereksiz olarak bekletilmesini önlemek için; alınan teminata ait işin sonuçlandırılıp sonuçlandırılmadığı, mevzuatındaki süreler de dikkate alınarak muhasebe birimince takip edilir ve her mali yılsonunda teminata ilişkin belgeler hakkında ilgili birimden yeni bilgi alınır ve alınan bilgi doğrultusunda söz konusu mektup ve belgeler ilgisine veya ilgili bankaya iade edilir ya da ertesi mali yıla devredilir. Banka teminat mektupları, müteahhit veya müşterinin sözleşme yapmaya yanaşmaması ya da sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmemesi gibi ilgili mevzuatında belirtilen hallerin muhasebe birimine bildirilmesinden sonra paraya çevrilebilir. Banka teminat mektupları yukarıda belirtilen paraya çevrilme hallerinin dışında, teminat konusu iş devam ettiği sürece muhafaza edilir. Yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektupları hükümsüz kalır ve bankasına iade edilir.” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca Yönetmelik'in "*Hesabın işleyişi*" başlıklı 436'ncı maddesinde; teminat ve depozito olarak muhasebe birimlerine teslim edilen belgelerin 910 Alınan teminat mektupları hesabına borç, 911 Alınan teminat mektupları emanetleri hesabına alacak; teminat mektupları ve garanti mektupları ile şahsi garantiye ilişkin belgelerden usulüne göre ilgililerine geri verilenler ile teminat mektuplarından kısmen serbest bırakılanların 910 Alınan teminat mektupları hesabına alacak, 911 Alınan teminat mektupları emanetleri hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; teminat mektuplarının teminat konusu işin devam ettiği sürece muhafaza edilmesi, yapım işlerinde kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden itibaren iki yıl içinde idarelerin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle hükümsüz kalan teminat mektuplarının ilgililerine iade edilmesi, geri verilen teminat mektuplarının 910 Alınan teminat mektupları hesabına alacak, 911 Alınan teminat mektupları emanetleri hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; geçerliliği kalmamış 20.664.474,20 TL tutarında 535 adet teminat mektubunun ilgililerine iade edilmediği ve muhasebe çıkış kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; teminat mektuplarının iadesiyle ilgili olarak işlem yapılmaya başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, geçerliliği kalmamış teminat mektuplarının muhasebe hesaplarında kayıtlı olması nedeniyle 2021 yılı Bilanço dipnotları açısından hatalı bilgi oluşmuştur.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

